

PRIKAZI I OSVRTI

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historiju

Broj 60
Godina XXX
Novembar, 2025.
[str. 269-272]

© Monos 2025

Zlatko Dukić, Jednog dana po noći

Book doo Tuzla, 2024.

“Nema odmora dok traje obnova!” – gotovo pa zapretna je bezbroj puta ponovljena parola iz samoupravljačkog vremena. Ono, poput *raison d’etre*, kao da ne napušta život i priključenije Zlatka Dukića – pisca, urednika i kolumniste. Taj osebujni vlasnik, ali ujedno i neumorni pregalac u fabrici “Dukić and Co” nastavlja nepokolebljivo, u začudnom ritmu što metronomski pokorava trenutke našeg trajanja. Ljeta što dolaze i smjenjuju proljeća, nisu nimalo prepreka, pa najavljuje novu knjigu proze, začudnog, ali i mahalski zafrkantskog naslova – *Jednog dana po noći*.

Zapisi su to koji počinju i završavaju s tankim (po) korama – Božijim, duhovnim, onostranim. Debeli nadjev u sredini jeste emaniranje ovovremenog ljudskog trajanja, koje doživljavamo / proživljavamo kako ili tako, više ili manje, onako ili ovako, iz prve ruke ili iz prepričanosti, gotovo svakog mjeseca (ako ne i češće, ha, ha, ha...)...

Priče nisu uobroćene karticama teksta, što bi bilo očekivano postupanje od pisca “koji se najeo novinarskog hljeba”. One su ponekada raskriljene, poput rasklimanih vrata rashodovanog ormara, gdje je sve na vidjelu, nadohvat ruku; ponekada su samozatajne, uvijene u foliju što se tek na trenutak (u)čini neprozirnom. Vispren u ispisivanju dijaloga, pouzdani čuvar tajne umijeća novinarskog esnafa i imaginacije oslobođenog pisca, Dukić sve alhemijski “slitinizira” u amalgam što prosuđivača kompulzivno zadržava na čitanju. I listanju, naravno, u potrazi za novim i (ne)očekivanim. Neki od ispisa izgledaju poput sižea za dramsko uprizorenje ili pak prikazivanje “na daskama koje život znače”, neopisivo važnim i prevažnim u vremenu analfabetiranih.

Raskošan je Dukićev *portfolio*, u koji stanu ove misli: život čovjeka po formuli “dan i komad” biva počašćen od strane Svetog da piše i “kompletira sliku kataklizmatičnog užasa dole, na Zemlji”; uništeni ljubavni odnos dvoje ljudi s Drine; četnika-pravoslavlca – koji odsluži 12-ogodišnju kaznu Haškog suda i žene-muslimanke – koja postaje majke dvoje djece; ljubav kćerke “vojnika-autonomaša” i sina vojnika V korpusa Armije Bosne i Hercegovine, ljubav koja pobjeđuje rat; epistolarni zapis o Omeru iz Bosne i Hercegovine i Safetu iz Sjedinjenih Američkih Država, rođenoj braći, što jedan drugom pišu pisma, a ne *mejlove*; opservacija o tzv. miješanim brakovima, uz pomalo utopijsko projektovanje bolje budućnosti; carstvo “šverc-komerca” – svakonoćni bosanskohercegovački dokaz kako za lopove i lopovluke različitih imena i prezimena “granica ne postoji”; druženje obrazovanog i neobrazovanog čovjeka, u našoj dragoj “državi kupovnih diploma”; malo vremena treba da bi se izdiglo “per aspera ad astra” i još manje vremena “kako bi se iz zvijezda u trnje (suno) vratilo”; dva školska druga, jedan koji se “snašao” i drugi koji je tek univerzitetski profesor – zapis o univerzalnim ljudskim vrijednostima i univerzalnim ljudskim slabostima; mito za tržišne inspektore, čak i onda kada je u radnji sve kako treba; “kupovina” ispita na fakultetu, nakon čega jedino nastrada vozač nastav-

nika; lična ispovijest čovjeka koji nadržlja zbog svojih ideala; psihijatrijski repetitorijum o hipnagognim halucinacijama; evociranje sjećanja na izreke “Svijet je mali” i “Ko zna zašto je to dobro” (nakon što okončam čitanje zapisa o “smrtonosnim” blizankinjama); zрно nerazumijevanja (koje obično donosi problem) ponekad zna sačuvati od problema; poslovično snalažljivi Bosanac u strogim uslovima američkog ribolova; “zaborav pomaže” – zaborav ne pomaže; šaljiv, ali seksistički zapis, o noćenju u dubokoj šumi; policajci koji nisu umakli svojim pratiteljicama; je li nešto izgubljeno ili ga nikako nije bilo?; uspjeh kroz “igru riječi u škakljivoj situaciji”; Trst – nekad i sad, kroz besjede djeda i unuka; velika priča o velikom čudu u malom mjestu; kantonalni zapis o kantonalnom frajeru, kakvih (nam) je prepuna polusiva sadašnjost; ime i prezime mogu otvarati zatvorena vrata, ali mogu biti biti i vrelo podsmijeha i nerazumijevanja; nebo dolazi na kraju.

Skoro je 30 ispisanosti – od velikih priča do vinjeta, krokija i anegdotalnih uradaka. Poneki me podsjetite na djelanja Širaza Muftića, sarajevskog bonvivana i elokventa (“Iz Širazova bloka”, Oslobođenje – op.r.); poneki su “utvrdo” dukićevski, prepoznatljivi s Mjeseca, pa etabliraju i ovaj i onaj život, i javu i snove, i prošlost i sadašnjost... S jedne strane, pršte minimalizam i efektivnost u dijalogu “1 na 1”, nema lirike i epike, blješti hu-

mor; s druge strane, lucidna su razrađivanja svježeg a neutabanog uvoda, dok nastavci znaju (p)ostati svojevrsna igra sa emocijama. Štivo uznosi sjajne primjerke «nepokvarenog» bosanskohercegovačkog čovjeka, ali se i paradoksalno dotiče sveprisutne korupcije i negativnog nacionalizma, koji rastapaju sve ono “dobro i ljudsko” oko nas, ali i u nama.

Tek letimičan pogled na bilježene impresije nakon iščitavanja Dukićevih zapisa, ne može ni izbliza prikazati njihovu čitljivost, jednostavnost, prijemчивost... Jer, htio to neko priznati ili ne – ulaze pod kožu. Jedni polagano, poistiha, odveć udvorno, a drugi pak eksplozivno, kao kada bujica provali branu i voda mameno poteče, uz huk.

Naravno, ovo je neki moj, intimni kroki, način kako sam ih akceptirao i arhivirao, jer će svako za sebe (pro)naći krijesnice što svijetle u napisanome (Čitaocima što rukoveti ne čitaju od prve do zadnje stranice, nego po imaginarijumu sopstvenog osjećaja, naslova ili rečenici koja im se dopadne, ovo može biti zgodan itinerarijum i / ili raspoređivač. No,

svakako preporučujem da na koncu bude iščitana cijela rukovet.- op.r.).

Dakle, ukoliko je Putnik *alter ego* stvaraocu ovih priča, imam obavezu predložiti mu sljedeći scenario. Zbirku *Jednog dana po noći* prvo treba publicirati u barem desetinu izdanja ovdje kod nas, na Zemlji, a poslije može i gore, pod okrilje nebeske izdavačke kuće “Oreol”. Zlatku Dukiću, drugu nastanjenom u, kako je pejorativno nazivaju, “Uvali Suza” treba da bude “na radost i polzu” (kako bi poentirao rahmetli Zulfikar Zuko Džumhur) što se svidio prvo nama – ovozemaljskim običnicima, a potom i njima – ononebeskom biserju.

Na kraju, krajeva sve je tu gdje treba da bude. Pa i naslov, čini (mi) se, odgovara ovim oksimoronima od priča i skaski, te je ugođen baš spram sadržaja. I tekst je lijepo prelomljen tekst, majstorski su napravljene korice (kakve dolikuju piscu ovakvog formata) i uvez koji neće uspjeti raskupusati znatiželjnici, dok jedu sutliju ili ispijaju bosansko šerbe, čifeći s novom i dobrom, tuzlanskom knjigom u rukama.

Omer Ć. Ibrahimagić

